

“Een architect is een dirigent en een kennismanager”

TEKST TOON VAN DER STAPPEN FOTOGRAFIE EVERT VAN DE WORP

Herman Bessels is een architect met een indrukwekkende staat van dienst. Hij blijft een vernieuwer. Eigengereid? Jazeker. Eigenwijs? Zeker niet, want dat past niet bij de hedendaagse invulling van zijn vak. “Een architect moet nog wel steeds een kleurrijk persoon zijn en verdraaid goed een gebouw kunnen ontwerpen. Maar bovenal is hij tegenwoordig een kennismanager.”

Als jochie van dertien zag hij in het begin van de zestiger jaren de Jugendstilpanden aan de Deventerweg in Zutphen. “Ik vond die panden bijzonder en heb de mooiste zelfs later gekocht, maar nee, dat was niet de aanleiding om architect te worden. Ik kan ook geen latere specifieke gebeur-

tenis aanwijzen waardoor het heilige vuur ontbrandde. Gedurende mijn studies raakte ik meer en meer geïnteresseerd in het vak. Ik ga het niet romantischer maken dan het is.”

Sleutelmoment

Hij noemt het wel een sleutelmoment toen hij in 1982 in Utrecht docent was op een hts. Ik vond het belangrijk om de studenten te leren tekenen met behulp van de computer. Dat was in strijd met de toen heersende overtuigingen. Ik vind dat je studenten moest leren om voedsel te verzamelen. Dat is iets anders dan leren vissen. Trek het breder. Ik werd er dan ook uitgegooid en ik ben nog steeds blij met die beslissing van de toenmalige schoolleiding, anders was ik in het onderwijs blijven hangen.”

Handmatig

Vrijwel direct daarna startte Herman Bessels met zijn eigen kantoor. Het vak bestond toen uit ambachtelijk handwerk. Het tekenen met de computer stond nog in de kinderschoenen. “Als je een wijziging doorkreeg, bijvoorbeeld omdat een gebouw dertig centimeter langer moest

worden, dan moesten alle tekeningen handmatig worden aangepast. Na vier weken had je dat op orde en kreeg je te horen dat alles toch bij het oude bleef. Tegenwoordig gaan die processen heel anders en veel sneller.”

Tijdloos en sober

“Maar,” benadrukt hij, “fundamenteel is er in de architectuur niets veranderd. Het vak gaat om vormen en over wat die vormen uitstralen. Mijn visie is erop gebaseerd dat echt mooie ontwerpen tijdloos zijn. Mijn handtekening is een herkenbare ontwerpstyl. Die wordt gekenmerkt door soberheid. Wij ontwerpen sobere gebouwen. Daarmee bewaar je rust, omdat de gebruiker toch zijn chaos aan een gebouw toevoegt. Ik vind het ontzettend belangrijk om bij de vormgeving in eerste instantie in de huid te kruipen van de gebruiker. We doen uiteraard ons uiterste best om een prachtig gebouw te maken, maar primair proberen we te achterhalen wat de gebruiker wil. We kunnen constateren dat er in de loop der jaren weinig veranderd en verbouwd is aan de gebouwen die wij ontworpen hebben. Dat betekent dat wij de functionele wensen van de gebruikers goed in kunnen schatten.”

De wereld is een dorp

Op zijn eigen website omschrijft hij zijn bedrijf in Twello in het kort als een fullservice bureau voor architectuur, engineering en bouwmanagement van kantoren, industriële en logistieke projecten, winkels en winkelcentra. “De mogelijkheden groeien

alsmaar sneller,” zegt hij. “Daardoor kunnen er tegenwoordig duizenden dingen meer dan vroeger. De wereld is een dorp geworden. Vroeger was het al spannend als er materialen uit Duitsland moesten komen. Nu komt het glas uit Amerika en de roltrappen uit Japan, zonder enig probleem. Het belangrijkste verschil is dat je met verschillende partijen en deskundigen op diverse plekken, waar ook ter wereld, in hetzelfde digitale systeem werkt. De adviseur, aannemer, leverancier... iedereen werkt samen in een driedimensionaal model. Bij dit proces is de architect de dirigent.”

Een orkest van eerste violisten

“Als dirigent moet je er nu alle begrip voor hebben dat iedereen met wie je in het orkest samenwerkt eerste violist is, de anderen zijn verdwenen. Je moet respect hebben voor alle kennis en noviteiten die iedereen gedurende het proces inbrengt. Ik hoefde daar niet aan te wennen. Want ik heb het altijd gemist om voortdurend respons te krijgen. Ik ben nu continu aan het klankborden en dat levert een beter eindresultaat op. Bovendien gaan de processen veel sneller. Ik verwacht dat wij door de

automatisering in 2020 met dezelfde mensen een dubbele productie kunnen realiseren in de helft van de tijd. Hetzelfde geldt voor de geoutilleerde bouwbedrijven. Nog niet zo lang geleden werkten we aan een project waarbij het zestien maanden duurde om de bouwvergunning rond te krijgen. De bouwwerkzaamheden duurden daarna twee jaar. We bouwen nu een vergelijkbaar pand. Dat doen we in dertien maanden, gerekend vanaf het eerste gesprek tot en met de dag van oplevering.”

Herman Bessels van Bessels architecten & ingenieurs

Reken maar dat accountants ondernemend kunnen zijn.

www.jonglaan.nl

deJong&Laan Ondernemende Accountants

SPRAAKMAKEND
IN CATERING,
SPRAAKMAKEND
IN KOOKCLINICS

CATERING EN KOOKCLINICS
Rijksstraatweg 25 • Twello • T 0571 - 27 24 04
info@linthorst.nl • www.linthorst.nl

Kennismanagement

“In deze ontwikkeling is de architect een kennismanager geworden. Hij zorgt ervoor dat alle deelaspecten van het bouwproces vanaf de eerste dag meegenomen worden. Als we een opdracht krijgen, starten we niet meteen met het ontwerp. We beginnen met een onderzoek rond de vraag waarom we niet zouden gaan bouwen.

Ik noem een voorbeeld om dit duidelijk te maken. We kregen de opdracht om een hoog gebouw te ontwerpen in een landelijke omgeving. Toen hebben we meteen een planoloog, een jurist gespecialiseerd in omgevingsrecht, een ecooloog, een landschapsarchitect, een milieudeskundige, een subsidioloog en een duurzaamheidsexpert uitgenodigd. Die kregen allemaal kleine deelopdrachten. Zij rapporteerden binnen 2 weken waarom zij vonden dat het niet door zou kunnen gaan. En onder welke condities het wel gerealiseerd zou kunnen worden. In dit voorbeeld was de conclusie dat we op

veel ellende zouden stuiten als we het oorspronkelijke plan door zouden zetten. Met een belangrijke aanpassing kwamen de mogelijkheden in zicht. In het plan werd een zonne-energiecentrale op het dak opgenomen. De toekomstige bewoners van landhuizen op het naastgelegen kavel, konden daarin participeren. Daar was belangstelling voor, omdat de rieten daken van de landhuizen dan niet ontsierd zouden worden door zonnepanelen. Uit dit voorbeeld blijkt dat vooronderzoek essentieel is om tot haalbare oplossingen te komen en draagvlak te creëren. Een ander voorbeeld: bij industriële panden rekenen we uit wat de restwaarde is verband met de beleggingswaarde en de financierbaarheid, als er onverhoopt iets met de ondernemer of de onderneming mocht gebeuren. Dat definieert kennismanagement.”

Serieuze speler

Herman Bessels is er trots op dat zijn bureau de crisis goed heeft doorstaan. “Dat is een compliment voor alle medewer-

kers. In de beginjaren van de economische crisis hebben we klussen opgepakt waar we niet overdreven vrolijk van werden, maar die ons wel overeind hielden. Op die manier hebben we als bureau ons geheugen vast kunnen houden. Er is geen kennis en ervaring verloren gegaan. Dat is voor ons enorm belangrijk, omdat we veel specialistische deskundigheid in huis hebben, onder meer op het gebied van het bouwen van winkelcentra en bedrijfspanden voor de voedingsmiddelenindustrie. Die deskundigheid hebben we tijdens de crisisjaren zelfs nog vergroot. Zo heeft collega-architect Gert de Vries zich verder verdiept in logistiek en voedselveiligheid. Projectmanager Bram van Gorp in kennismanagement en de aansturing en integratie van wereldwijd aanwezige deskundigheid. En projectmanager Cordy Volkers in de doorkoppeling van driedimensionale ontwerpen naar realisatie. Doordat we een team zijn van 15 mannen en vrouwen – waaronder zes architecten – zijn we een serieuze speler in ons vakgebied.” ■